

HANGYA

Szövetkezetek világ kongresszusa.

A Szövetkezetek Nemzetközi Szövetsége augusztus hó 22—25-ig tartotta meg, fennállása óta tizedik világkongresszusát, Svájcban, Baselben. A kongresszus munkásságát és eredményeit még nem ismerjük. Feszült figyelemmel várjuk azonban a svájci szövetkezeti lapokat, melyek erről hirt hoznak nekünk.

A Nemzetközi Szövetség ma már 26 állam szövetkezeti egyesületeit és szövetkezeti központjait fűzi egy közös nagy szövetkezetbe. — Az így szövetkezett szövetkezeti központok és egyes tagok száma ez idő szerint 63, és pedig minden számottevő államból. Így képviselve vannak: Anglia, Argentina, Ausztria, Északamerikai Egyesült-Államok, Belgium, Canada, Dánia, Finnország, Franciaország, Georgia, Hollandia, Itália, Jugoszlávia, Lettland, Livland, Lengyelország, Magyarország, Norvégia, Németország, Románia, Szerbia, Svédország, Svájc, Csehszlovákia, Ukrajna.

A Nemzetközi Szövetségben tömörült szövetkezeti központok 6283 fogyasztási szövetkezetet számlálnak, Belgiumot nem számítva. Oroszországról — mely 1918-ban mintegy 25.000 fogyasztási szövetkezettel bírt — újabb és ellenőrizhető adatok ez idő szerint nem kaphatók.

A Szövetség számítása szerint a vele közelebbi, vagy távolabbi összeköttetésben álló fogyasztási szövetkezetek összlétszáma 42.650-re tehető, melyek 24,295.520 családot ölelnek fel, kiknek a szövetkezetek által fedezett évi áruszükséglete meghaladja a 8 milliárd svájci frankot, ami a mai valutánk aránya szerint 112 milliárd leinek felel meg.

A közölt adatokból megállapítható, hogy a Szövetkezetek Nemzetközi Szövetsége nagy erőt és hatalmat képvisel, amit azonban ez idő szerint laza szervezete miatt nem tud kifejteni.

A bazeli világkongresszus jelentőségét abban a szándékban látjuk, hogy célul tűzte ki magának alapszabályainak olyan módosítását, mely a Szövetség szervezetét egységesebbé és szorosabbá tegye egyfelől, másfelől a szövetkezeti központok élénk üzleti összeköttetésének és együttműködésének utját egy nagy nemzetközi bevásárlási központ létesítésére irányuló törekvéssel egyengesse és

előkészítse. — Eszmei és kereskedelmi concentratio és tömörülés a Szövetség keretein belül.

Ha a kongresszusnak az itt vázolt uton sikerül érdemleges határozataival eredményes lépést tenni, úgy bátran mondhatjuk, hogy Baselben a szövetkezeti világ gazdálkodás épületéhez az első alapkövet tették.

Szívünkkel és szemünkkel Basel felé fordulunk és várjuk egy emberségesebb jövő, egy, a népek széleskörű rétegeire és érdekeire épített, a humanitás és emberbaráti szeretet nemes érzéséből születendő jövő világ gazdálkodás és néptestvériség első fénysugarait.

A svájci szövetkezetek Baselben megjelenő hivatalos lapja szerint a kongresszusra több száz delegátus — köztük Amerikából és Japánból — jelentette be érkezését, akik 20—25 államot képviselnek.

Munkásságukhoz őszintén sikert kíván minden tudatos szövetkezeti harcos.

Felhívás szövetkezeteinkhez.

A Hangya központ a kezdet nehézségeivel hova-tovább sikeresebben küzd meg. Szövetkezeteink áruellátásának érdekében napról-napra fokozódó és erősödő munkát fejt ki, nem kimélve semmi áldozatot, hogy ebbeli feladatát hova-tovább kifogástalanul teljesíthesse.

Sepsiszentgyörgyi, székelyudvarhelyi aradi, nagyvárad, ugyszintén központi áruraktárait, a mai szüntelen árhullámzások dacára versenyképes árukkal látja el. *Központunk ebbeli munkásságát azonban csak akkor folytathatja eredményesen, ha a szövetkezeteiük részéről a legmesszebbmenő és legjobb indulatu támogatásban részesül, vagyis ha a szövetkezetek áruszükségletüket kizárólag központi, illetve kirendeltségi áruraktárainknál szerzik be és saját érdekükben, valamint a szövetkezeti hálózatnak erősbitése és gyarapodása érdekében minden szövetkezeti vezető kötelességének fogja tartani, hogy messzemenőleg intézkedjék, miszerint a szövetkezeti bevásárlással megbízott egyének a központot és kirendeltségeit az áruk beszerzésénél — és az idegen cégek lehető teljes mellőzésével — keressek fel.*

A hosszú háboru és az ezt követő rendkívüli viszonyok sok szövetkezetnél azt a helyzetet teremtették, hogy az áru-

beszerzést csaknem kizárólag a szövetkezeti boltkezelő látta el és pedig sok helyen csaknem minden ellenőrzés nélkül.

— Ez a helyzet mind mai napig nagyon keveset változott és a szövetkezetek ügyvezetői manapság is sok helyen a boltos feladatává teszik, hogy az árut ott szerezzék be, ahol azt ő legjobbnak véli.

Ellenőreink bizalmas jelentése szerint egyes üzletvezetők még ma is, sokszor egészen indokolatlanul, a szövetkezeti célok és törekvések ellenfeleit és sok esetben ellenségeit, az idegen cégeket keresik fel az árubeszerzésnél, anélkül, hogy azt központunknál, vagy a fenti helyeken működő kirendeltségeinknél megkísérelnék.

Kétségtelenül megállapítható több helyen a visszaélés, hogy egyes üzletvezetők a szövetkezet bevásárlásainál jutalékot és százalékot kap a nagykereskedőtől és miután állását nem tekinti állandó jellegűnek, iparkodik a szövetkezeti vezetőség erélytelenségét és bizalmát kihasználni és anyagi érdekből a szövetkezeti tőkén gyarapítani és hizlalni az idegen cégeket. Hogy a szövetkezeti központot a boltkezelőkbe fektetett ilyen bizalom és a beszerzés irányításánál megnyilatkozó erélytelenség mennyire gyöngíti és annak életerejét mily mértékben szívja el, azt szövetkezeti vezetőinknek felesleges bővebben megmagyarázni.

Nyomatékosan felkérjük ennél fogva szövetkezeteink ügyvezetőit, ugyszintén a megbízható és tisztességes szövetkezeti szellemű boltosokat, hogy az idegen vásárlások teljes kiküszöbölésére messzemenő eréllyel és jóindulattal — szövetkezeti céljaink érdekében — törekedjenek s a személyes bevásárlások alkalmával a megbízottól követeljenek igazolást arról, hogy a központi és kirendeltségi áruraktáraknál az áru beszerezhetőse iránt érdeklődtek, és hogy a megrendeléseket egy-két árucikk hiánya miatt — amelyeket átmenetileg központi, vagy a kirendeltségi raktáraknál nem szerezhettek be — nem adták fel idegen cégeknek, hanem a szükségelt árukból a kirendeltségnél vásárolták meg mindazt, ami ott raktáron volt. Szövetkezeti vezetőink ismert szigorú erkölcsi, és a spekuláló és lelkiismeretlen, minden szövetkezeti szellemet nélkülöző jutalékos boltosok mielőbbi kicserélése és eltávolítása teheti eredményessé és sikeresse szövetkezeteinknek és központunknak együttes céljait és működését.

Egy szövetkezetünk se tévessze szem elől, hogy a központi Hangya és szövetkezet nem két különböző fogalom, hanem mindnyájan egy család gyermekei vagyunk, fejlődésünk és erősbbödésünk, épenugy, mint esetleges gyöngülésünk egymástól elválaszthatatlanok és sorsunk minden vonatkozásban közös.

Igaz, hogy az árubeszerzés és ellátás nehézségei még mindig nagyok és hogy e téren szövetkezet-ellenes magatartásra a boltkezelők még mindig tudnak bőven indokokat és megokolásokat, valamint bizonyítékokat, felsorolni — mérlegelni kell azonban minden szövetkezetnek azt, hogy ha az árubeszerzésénél olykor-máskor tapasztalt központunk részéről is nehézségeket, vagy hátrányokat, ezekkel szemben azonban messzemenő előnyöket is élvez és egy olyan erkölcsi alapokon nyugvó jóindulatot, a szövetkezet ügyvitelének lelkiismeretes, szakszerű és helyes irányítása körül, amelyet sehol máshol fel nem lelne és amelyek nélkül rövid idő alatt szövetkezeteink tulnyomó számát — vagy a hibák, vagy a közönyösség — ölnék meg.

Szövetkezeteinktől elvárjuk, épenugy mint a szövetkezet a tagjaitól, hogy áruikat beszerezni elsősorban saját szövetkezetükből próbálják meg és minél kevésbé támogassák szövetkezeteink konkurensait: az idegen cégeket, a szövetkezet tagjai pedig a szövetkezet ellenségeit és konkurensait: a szatócsokat.

Az idegen vásárlások kiküszöbölésére a szövetkezet vezetősége megtudja és meg kell hogy tudja találni a megfelelő erélyt és eszközt azokkal szemben, akik a szövetkezet árubeszerzését falcs és hamis vágányokra terelik és a szövetkezetet eszmei útjáról ellenségei karjaiba vezetik, csak saját anyagi előnyeiket tartván szem előtt.

Elérkezettnek látjuk az időt arra, hogy az árubeszerzés terén, a rendkívüli viszonyok által szükségszerűen meglazult szövetkezeti köteléket a központ és szövetkezetek között ismét szorosra fűzzük, hogy az eltörhetetlen vesszőnyalábot — amelyet szövetkezeteink központunk körüli tömörülése alkot — minél hatalmasabbá és kettétörhetetlenebbé tegyük. Bizton reméljük, hogy e törekvésünkben minden céltudatos szövetkezeti vezetőség és igazgatóság legmesszebbmenőleg segédkezet fog nyújtani központunknak és azon szövetkezeteinknek, akik a központi árubeszerzésre irányuló akciónkban már is a leghathatósabbban részt vesznek és a legmesszebbmenő iparkodással és jóindulattal támogatnak.

E munkát — amelyet újabb kirendeltségek és raktárak létesítésével és áruosztályunk megfelelő átszervezésével megkezdünk és folytatunk — szövetkezeteknek tudatosan és erős kézzel támogatniok kell és a szövetkezetek működéséből rendre ki kell gyomlálniok az életüket elszívó gyomokat és burjánokat, amelyeknek magát a háboru és a nyomában járó

erkölcsi zuhanás — üzleti téren — hirtette el.

Tevékeny, erős kezű, ügyvezetés a szövetkezetek összes ügyeire. szigorú felügyelet arra, hogy a szövetkezet alkalmazottjai ne vezetők, hanem alkalmazottak maradjanak, e tekintetben a hatáskör szigorú ellenőrzése. visszaélések eseteiben pedig azonnali intézkedés, vagy a központ segítségének igénybe vétele szolgáljon e munkában ügyvezetőinknek irányadó elvül.

Ellenőreink szigorú utasítást kapnak, hogy messzemenőleg és beható nyomozással vizsgálják felül a szövetkezeteknél az alkalmazott üzletvezetők és boltosok tevékenységét és amennyiben azt tapasztalják, hogy különösen árubeszerzésénél szövetkezet-ellenes utakon járnak, azonnal tegyenek jelentést és javaslatot az igazgatóságunknak és központunknak az illető boltkezelő eltávolítása iránt.

Szövetkezeti vezetőinktől a központi árubeszerzés támogatása terén ismételten a legmesszebbmenő támogatást és intézkedést kérünk, közös célunkra és sorsunkra való nyomatékos hivatkozással, mindnyájunk jövő fejlődése és virágzása érdekében és reményében.

A szövetkezeti könyvvezetés ismertetése.

Megelőző lapszámainkban a fenti cím alatt megindított közleményünket a hitelkönyv és a pénztárnapló ismertetésével kívánjuk folytatni.

IV. Hitelkönyv.

A havi hitelkimutatási könyv, melyet a boltkezelő vezet, beosztására és alakjára nézve teljesen megegyezik az üzlet-részkönyvvel.

Tudva levő dolog, hogy az egyes tagok részére hitelezhető összeg nagyságát az igazgatóság állapítja meg. Ebben a könyvben tehát csak azok a tagok szerepelnek, akik részére az igazgatóság hitelt megszavaz. Az illető taggal való forgalom nagyságához képest lehet egy tagnak egy, esetleg több lapot nyitni a hitelkönyvben. Tanácsos a tagok neveit betűrendben bejegyezni. Legfeljebb felírjuk az illető tag nevét s azt az összeget, amelyet az igazgatóság részére hitelként megszavazott. Az egyes tételek elkönyvelése teljesen úgy történik, mint az üzlet-rész könyvénél, nevezetesen a tartozik rovatba beírjuk megfelelő kelettel a hitelbe vásárolt áruk összegeit, a követel rovatba pedig azokat az összegeket, amelyeket az illető tag tartozására törlesztett.

Az egyes számlákat minden hó végén le kell zárni és az egyenleget a másik hónapra át kell vinni.

A hitelkönyv hátlapján szintén betűsoros névjegyzéket kell készíteni, hogy az adós lapját hamar meglehessen találni.

Félreértések elkerülése végett hangsúlyozzuk, hogy a hitelkönyv ott veze-

tendő, illetve a hitelbe való árusítás csak ott engedhető meg, ahol a szövetkezet tagjai részben havi fizetéses tisztviselőkből állanak. Tehát leginkább városokban.

Kisebb falusi szövetkezeteknél legfeljebb uradalom, egyház, vagy község részére engedélyezhető hitel, de magánosoknak nem, mert a hitelbe való árusítás a szövetkezetre rendkívül káros lehet. Az igazgatóság a szövetkezet saját érdekében akkor jár el leghelyesebben, ha a hitelbe való árusítást teljesen beszünteti.

A központ közleményei.

Gyászhir. Szomorú kötelességünknek teszünk eleget, midőn szövetkezeteinknek tudomására hozzuk, hogy egyik derék, önzetlen és fáradhatatlan szövetkezeti vezető, *Strifler Ferenc*, a lupényi Hangya szövetkezet ügyvezető igazgatója nemrégiben elhunyt. Fájdalommal érezzük a veszteséget, mely az ő kidőlésével érte szövetkezeti életünket. Derék szövetkezeti kartársunk emlékezetét szeretettel és tisztelettel őrizzük meg.

Hangya árjegyzék. Értesítjük szövetkezeteinket, hogy a raktárainkon levő árukról ujonnan összeállított és nyomtatott árjegyzékünket e hét folyamán kiküldjük a szövetkezetekhez. Mődjában lesz tehát szövetkezeteinknek összehasonlítani a „Hangya“ árakat a konkurens kereskedelem áraival és ezáltal meggyőződhetnek arról is, hogy központunk a legelőnyösebb árak mellett kívánja a szövetkezeteknek rendelkezésére bocsájtani áruit. A jövőben állandóan tájékoztatni fogjuk szövetkezeteinket árjegyzékünk útján napi forgalmi árainkról, hogy már a rendeléseknél ismerhessék a szövetkezetek árainkat.

Kérjük, ha valamely szövetkezet nem kapná meg ezen árjegyzéket, tudassa azt központunkkal, hogy annak ismételt kiküldéséről gondoskodhassunk.

Terjesszük az „Erdélyi Gazda“-t a gazdák körében!

A mellékletet szerkeszté: DR. HARMATH JÁNOS.

A melléklet tulajdonosa:

A „HANGYA“ SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYED

Kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

az E. O. E. titkára.

Megjelenik minden vasárnap.